

Czartoszewski, Jacek W.

Spotkanie ks. prof. Andrzeja M. Woźnickiego (University of San Francisco) z profesorami i alumnami WSD w Łomży i Ełku

Studia Teologiczne 16, 355-357

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Studia Teologiczne
Biał., Droh., Łom.
16(1998)

JACEK W. CZARTOSZEWSKI

SPOTKANIE KS. PROF. DR ANDRZEJA M. WOŹNICKIEGO (*UNIVERSITY OF SAN FRANCISCO*) Z PROFESORAMI I ALUMNAMI WSD W ŁOMŻY I EŁKU

W dniu 23. lutego 1998 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Łomży, a 24. lutego 1998 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Ełku spotkał się z młodzieżą duchowną, księżmi wychowawcami i wykładowcami, wygłosił wykłady goszczący w Polsce na zaproszenie ks. prof. dr hab. Józefa M. Dołęgi ks. Andrzej M. Woźnicki profesor *Department of Philosophy, College of Arts and Sciences, University of San Francisco*.

Ks. prof. dr Andrzej M. Woźnicki urodzony 19. października 1931 r. w Katowicach jest kapłanem Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej, absolwentem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Pontifical Institute of Medieval Studies, at the University of Toronto, Canada, był też aktywnym uczestnikiem seminariów naukowych na Université de Fribourg (I. Bocheński i L. B. Geiger), L'Université de Paris (Sorbone) oraz Université de Louvain. W Stanach Zjednoczonych przez długie lata był profesorem a Department of Philosophy, College of Arts and Sciences, University of San Francisco (obecnie na emeryturze). Ksiądz Profesor jest również duszpasterzem i znanym działaczem polonijnym, autorem wielu artykułów w polskojęzycznej prasie ukazującej się na Zachodnim Wybrzeżu USA. Jego działalność naukowej i społecznej pomagała "dusza" podróżnika, taternika, poszukiwacza przygód.

Wykłady Księdza Profesora składały się z dwóch części. W pierwszej podkreślił świadomość człowieka, której towarzyszy niejasne uczucie, będące jego własną naturą, przejawiające się w jego stosunku do nauki i technologii. W odniesieniu tym człowiek doświadcza dwu form niepewności co do swego wnętrza, np. formy estetycznej fascynacji nieograniczonymi możliwościami samorealizacji i formy głęboko traumatycznej niepewności co do przyszłej egzystencji ludzkości. Świadomość ta może budzić nadzieję na zdobycie władzy nad światem przy pomocy jedynie techniki, co prowadzi zazwyczaj do nieprzewidywalnych i często tragicznych w swych skutkach faktów. Zaskoczony rozwojem sytuacji człowiek traci poczucie pewności i bezpieczeństwa a to prowadzi nieuchronnie do rozpaczcy.

Aby współczesny człowiek mógł się prawidłowo rozwijać musi zdefiniować swą świadomość w odniesieniu do wierzeń religijnych i etycznego zachowania, zarówno w naukowym jak i technologicznym wymiarze. Trzeba więc stworzyć nowe relacje między daną człowiekowi naturą a przypisanym mu przeznaczeniem. Wewnętrzna presja ludzkiej egzystencji składa się z dwóch przeciwieństw: bytu człowieka i jego przeznaczenia. Tę wewnętrzną strukturę człowieka Ksiądz Profesor nazywa "teantropią".

Teantropiczna świadomość może być określana jako proces samoprzekształcania się człowieka w ramach jego wewnętrznej natury jednak w formie "samo tworzącego się siebie", które może odbywać się zarówno nagle jak i stopniowo, w całości i częściowo, w sposób ciągły lub skokowy. Pismo Święte nazywa to mianem metanoi w umyśle i sercu człowieka.

Teantropiczna świadomość powinna odkryć teantropiczne myślenie, które składa się z potrójnego aspektu ludzkiej świadomości: magicznej, mitycznej i metafizycznej. Ogarniając to całościowo, współczesny człowiek winien rozwijać się duchowo, gdyż jak mówił św. Tomasz z Akwinu: "*hominum genus arte et rationibus vivit*". Diaetyczna natura teantropii w człowieku jako bycie, wyrażona przez *ratio et ars* ludzkiego *logos i praxis*, stwarza różne formy i typy ludzkiej egzystencji, które bazują na pragnieniu Nieskończoności dla otaczającej Całości Rzeczywistości.

Szukając rozwiązania konfliktu pomiędzy świadomością i wymaganiami technologicznymi współczesnej cywilizacji, Ksiądz Profesor sugerował, iż musimy dostrzegać różnicę pomiędzy możliwościami i konsekwencjami technologicznymi a mentalnością technokratyczną. Powinniśmy uświadomić sobie, że człowiek posiada wiedzę i siłę woli nad sobą, nad naturalnym środowiskiem, jednakże bez obudzenia uśpionego sumienia poprzez dominację nie tylko nad ślepych siłami natury, lecz także kontrolowanie swej duchowej mocy przez próbę osiągnięcia technologicznej ostrożności i mądrości, oraz rozwijanie wewnętrznej *saintete* swej duszy.

Drużga część wykładu poświęcona była sprawom ekumenizmu i dialogu między religiami. Ksiądz Profesor podkreślił, iż reprezentować swą wiarę "na zewnątrz" może jedynie ta osoba, która znajduje się całym sercem "wewnątrz" niej, która ma uporządkowane własne życie duchowe i czyste sumienie, a w przypadku chrześcijan, jeżeli żyje na co dzień Ewangelią. Osoba uwikłana w moralne konflikty lub nie posiadająca dostatecznej wiedzy religijnej może jedynie do dialogu wprowadzić niepożądany chaos intelektualny i duchowy. Ponadto winniśmy uświadomić sobie, że głos sumienia jest jedynie normą ostateczną a nie absolutną, gdyż człowiek nie jest Absolutem.

Przedmiotem dialogu między religiami winna być nie Osoba Boga lecz Słowo. Dialog powinien być prowadzony na płaszczyźnie teologicznej, duchowej (modlitewnej) i polityczno-administracyjnej. Dla poważnego traktowania dialogu obowiązują sześć podstawowych warunków dotyczących każdej ze stron:

1. Każdy partner musi być przekonany, że drugi mówi w dobrej wierze.
2. Każdy partner musi mieć zdrowe rozeznanie we własnej wierze, zdrową wiarę i uporządkowane życie, wiedzę i sumienie.

3. Każdy partner musi starać się poznać jak najlepiej wiarę drugiej strony oraz interpretować ją w najlepszym świetle, a nie w najgorszym.
4. Każdy partner musi ponosić odpowiedzialność za własną grupę i jej historię, pamiętając o krzywdach wyrządzonych w przeszłości różnym nacjom.
5. Każdy partner musi stanąć na wysokości problemów, które w wyniku dialogu pojawiły się.
6. Każdy partner winien zweryfikować własną grupę pod kątem problemów, które pojawiły się w dialogu.

Kończąc swój wykład Ksiądz Profesor przestrzegł przed "amatorskimi" próbami dialogu między członkami poszczególnych wyznań, które prowadzone często w dobrej wierze, lecz bez spełnienia powyższych warunków prowadzą często nie do pojednania lub wzajemnego zbliżenia, lecz do nieprzewidywalnych w swych skutkach konfliktów, wzajemnych "nawróceń" czy wręcz powstawania nowych sekt.

Po wykładzie Ksiądz Profesor odpowiadał na pytania dotyczące jego pobytu w klasztorze buddyjskim w Nepalu, wrażień ze spotkania z Dalaj Lamą. Alumnów interesowały też poczynania misjonarzy salezjańskich nad Orinoko oraz problemy młodzieży akademickiej na uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych.